

Dodatne odluke kojima se unapređuje implementacija Dejtonskog mirovnog sporazuma u Bosni i Hercegovini

Pored Odluka o javnom RTV servisu, slobodi informisanja i ukidanju krivične kazne za uvredu i klevetu u Bosni i Hercegovini, kao i Odluke o sudskim postupcima u Federaciji, koje su objavljene u subotu, Visoki predstavnik, Carlos Westendorp, je u petak, 30. jula 1999. godine, donio slijedeće Odluke:

- Odluka o ličnim kartama
- Odluka o ponovnom priključivanju predratnih telefonskih pretplatnika na telefonske mreže u Bosni i Hercegovini
- Odluka o zajedničkim obilježjima i simbolima
- Zakon o administrativnim taksama Bosne i Hercegovine
- Odluka o slučaju Dragana Čavića

Odluka o ličnim kartama

Ozbiljna prepreka slobodnom povratku su problemi s kojima se izbjeglice i raseljene osobe suočavaju prilikom vađenja lične karte kod nadležnih organa u općinama u koje se vraćaju. Lične karte su preduslov za započinjanje određenih administrativnih procesa; one su neophodne kako bi se realizovala određena osnovna prava, a zakoni oba entiteta zahtijevaju od svih građana starijih od 18 godina da imaju ovaj dokument.

Kako bi se osigurao slobodan povratak izbjeglica i raseljenih osoba u skladu sa Aneksom 7 Dejtonskog mirovnog sporazuma, Visoki predstavnik je donio Odluku s ciljem da zaštiti pravo

povratnika – izbjeglica i raseljenih osoba – da dobiju ličnu kartu, te osigura da nadležne vlasti oba entiteta ispoštuju svoje obaveze i izdaju lične karte.

Na osnovu ove Odluke, svi javni dokumenti koje je izdao nadležni organ bivše Socijalističke Federalne Republike Jugoslavije (SFRJ) i bivše Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (SRBH) se priznaju kao zvanični dokaz činjenica koje se u njima navode – kao na primjer dokaz o identitetu i mjestu boravka – i njih moraju prihvatiti javni zvaničnici na svim nivoima, u svim općinama, gradovima, kantonima, entitetima i u državi.

To znači da se lične karte koje je izdao nadležni organ SFRJ/SRBH, a koje su važile 6. aprila 1992. godine, mogu zamijeniti za nove lične karte predviđene postojećim zakonima i propisima do 5. aprila 2002. godine.

Zahtjevi za zamjenu se, zajedno sa starom SFRJ/SRBH kartom, predaju nadležnom organu za izdavanje novih ličnih karti. U svakom pojedinačnom slučaju nadležno tijelo mora odmah vratiti staru kartu podnosiocu zahtjeva, te izdati priznanicu kojom se potvrđuje da je zahtjev predat.

Nova lična karta se mora izdati u roku od 15 dana od podnošenja zahtjeva, čak i ako nadležni organ dovodi u pitanje autentičnost ili validnost stare karte.

Ukoliko nadležni organ dovodi u pitanje autentičnost ili validnost stare karte, može zadržati fotokopije karte i povesti sudski postupak, u kojem organ mora dokazati svoju tvrdnju. Ukoliko se tokom sudskog postupka ustanovi da stara lična karta stvarno nije autentična ili validna, korisnik nove karte više neće imati pravo da uživa povlastice na osnovu korištenja karte, a sve transakcije koje se realizuju na osnovu nove karte će se proglasiti ništavnim.

OHR i druge međunarodne organizacije će nadgledati poštivanje ove Odluke. Visoki predstavnik zadržava pravo da imenuje

međunarodne supervizore kojima će se omogućiti puni pristup objektima, registrima i osoblju nadležnog administrativnog organa. Isto tako zadržava pravo da iskoristi svoje ovlasti protiv javnih zvaničnika koji se ne pridržavaju ove Odluke.

Ovom Odlukom se ukidaju svi postojeći zakoni i propisi na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, Republici Srpskoj i Federaciji BiH, na nivou kantona, gradova i općina, koji nisu u skladu s njom, i to sve do usvajanja zakona o ličnim kartama u skladu sa Aneksom 7 Dejtonskog sporazuma.

Ova Odluka stupa na snagu 30. jula 1999. godine.

Odluka o ponovnom priključenju predratnih telefonskih pretplatnika

na telefonske mreže u Bosni i Hercegovini

OHR i druge međunarodne organizacije su nekoliko mjeseci pokušavali da sa nadležnim entitetskim organima vlasti i predstavnicima PTT-a dogovore procedure koje bi omogućile izbjeglicama i raseljenim licima da za razumnu cijenu ponovo dobiju pristup telefonskim mrežama. U mnogim slučajevima, uredi PTT-a su zahtijevali od povratnika da snose telefonske troškove koji se odnose na period tokom kojeg su druge osobe živjele u njihovim domovima, ili da plate pretjerano visoke cijene za ponovno priključenje.

Pristup telefonskom priključku je za povratnike osnovna mjera izgradnje povjerenja, naročito u oblastima gdje su pripadnici manjine, te kao takva predstavlja jedan od *“političkih, ekonomskih i socijalnih uslova koji podstiče dobrovoljni povratak i harmoničnu reintegraciju izbjeglica i raseljenih osoba”*, što su se potpisnici Dejtonskog mirovnog sporazuma obavezali obezbjediti prema Aneksom 7 Sporazuma.

S obzirom da naročito Vlada Federacije nije prihvatila nikakvi kompromis po ovom pitanju, Visoki predstavnik je bio prisiljen da donese Odluku kojom će zaštititi prava izbjeglica i

raseljenih osoba.

Prema ovoj Odluci, predratni pretplatnici koji se sada vraćaju će plaćati samo administrativnu taksu od maksimalno 50 KM za ponovno priključenje na telefonsku mrežu u mjestu povratka. Predratni pretplatnici koji više nemaju telefonski priključak zbog toga što im je on isključen ili dodijeljen nekom drugom tokom sukoba, ali koji nikad nisu napustili svoje domove, će biti ponovo priključeni bez potrebe plaćanja ikakvih takse ili troškova. Pored toga, nijedan predratni pretplatnik neće morati platiti dugove koji su se nagomilali u periodu tokom kojeg je neka druga osoba živjela u njihovom domu, ili dok im je dom bio prazan.

Od predratnih pretplatnika se očekuje da podnesu zahtjev za ponovno priključenje u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Odluke (15. avgust) osim ako to već nisu uradili, ili u roku od tri mjeseca nakon stvarnog vraćanja u posjed bivšeg doma. Oni koji ne podnesu zahtjev u ovom roku se mogu tretirati kao novi pretplatnici.

U slučaju spora između predratnog pretplatnika koji želi da bude ponovo priključen i PTT-a slučaj će se proslijediti Savjetodavnoj komisiji. Komisijom će predsjedavati nezavisna osoba koju imenuje OHR, a njeni članovi će biti predstavnici nadležnih ureda PTT-a i UNHCR-a. Odluke Komisije će biti obavezujuće za sve strane.

Predratni pretplatnici će imati prioritet nad podnosiocima novih zahtjeva kada god bude bilo slobodnih linija.

Ova Odluka stupa na snagu 15. avgusta i ostaje na snazi do daljnjeg.

Odluka o zajedničkim obilježjima i simbolima

Upotreba zajedničkih obilježja i simbola neutralne ili neuvredljive prirode je od početka Dejtonskog mirovnog procesa bila pitanje od velike važnosti, s obzirom da daljnja upotreba

nacionalističkih obilježja i simbola stvara atmosferu zastrašivanja i diskriminacije, te ugrožava proces povratka. Potpisnici Borskog-petersburškog sporazuma o restrukturiranju policije u Federaciji su se već u aprilu 1996. godine složili da su policijske uniforme važni simboli obaveze preuzete u pogledu restrukturiranja policije. Međutim, čak i danas, nacionalistička obilježja i simboli su još uvijek u upotrebi.

Visoki predstavnik je stoga bio prisiljen da donese Odluku po kojoj javni policijski i sudski zvaničnici svakog kantona, grada ili općine u Federaciji moraju narediti i osigurati momentalno postavljanje i upotrebu zajedničkih obilježja i simbola neutralne ili neuvredljive prirode. Ovo uključuje, ali se ne ograničava na: bedževe na uniformama, ambleme i kopče na pojasima, zastave i grbove, te administrativne pečate i žigove, kao što to utvrde OHR i Komesar međunarodnih policijskih snaga (IPTF).

Što se tiče samih policijskih uniformi, svi pripadnici kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova moraju na službenoj kapi nositi metalne bedževe sa grbom Federacije.

Javni službenici koji se ne budu pridržavali gore spomenutog će se smatrati odgovornim i kaznit će se u skladu sa postojećim zakonima koji utvrđuju odgovornost javnih zvaničnika u administrativnim postupcima. U cilju nadgledanja poštivanja Odluke, Visoki predstavnik zadržava pravo da njegov Ured ima potpuni pristup objektima, evidenciji i osoblju nadležnih administrativnih organa. Isto tako zadržava pravo da iskoristi svoje ovlasti protiv javnih zvaničnika za koje se utvrdi da opstruiraju ovu Odluku. Javni zvaničnici koji se ne budu pridržavali ove Odluke, što će odrediti OHR, mogu takođe biti podložni protokolima o nepoštivanju i oduzimanju dozvola koje je donio Komesar IPTF-a.

Ova Odluka stupa na snagu odmah i njome se ukidaju svi postojeći zakoni i druge pravne i administrativne odredbe na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, ili

bilo kojeg kantona, grada ili općine, koje su u suprotnosti s ovom Odlukom.

Zakon o administrativnim taksama Bosne i Hercegovine

Ovaj *Zakon* dozvoljava zajedničkim institucijama Bosne i Hercegovine da naplate administrativne takse (na primjer u oblasti saobraćaja na međunarodnim putevima i vodama, ili konzularne takse), koje će osigurati mali, ali značajan doprinos državnom budžetu i ojačati zajedničke institucije.

Zakon o administrativnim taksama BiH su izradili lokalni organi vlasti i on je već 31. avgusta 1998. godine usvojen od strane Vijeća ministara, ali ne i od Parlamenta BiH, iako su u nacrtu uzeti u obzir svi amandmani koje je predložila parlamentarna komisija.

Ovaj *Zakon* stupa na snagu od 31. jula 1999. godine.

Odluka o slučaju Dragana Čavića

Visoki predstavnik je ukinuo zabrane koje je 8. oktobra 1998. godine bio prisiljen staviti na aktivnosti potpredsjednika SDS-a, Dragana Čavića, kada mu je zabranio da obavlja svoju dužnost člana Narodne skupštine RS-a i druge javne funkcije u Bosni i Hercegovini. Naknadni konstruktivni stav gospodina Čavića u pogledu pitanja kao što je Srebrenica, kao i činjenica da nije davao izjave poput onih koje su uzrokovale njegovo smjenjivanje, su uvjerili Visokog predstavnika da zabrana više nije neophodna. Ipak, Visoki predstavnik očekuje od gospodina Čavića da, ne samo na riječima nego i djelima, pokaže svoju čvrstu odlučnost da radi na potpunoj implementaciji Dejtonskog mirovnog sporazuma. U tom pogledu, OHR će pažljivo nadgledati aktivnosti gospodina Čavića.

Odluke i novi zakoni će se objaviti u odgovarajućim službenim novinama bez daljnjeg odlaganja. Visoki predstavnik je donio ove Odluke koristeći ovlasti koje su mu date Aneksom 10 Dejtonskog mirovnog sporazuma i članom XI Zaključaka Bosne

konferencije Vijeća za implementaciju mira održane u decembru 1997. godine.